

Međunarodno radničko udruženje (MRU ili IWA-AIT) održalo je poseban kongres u Parizu od 11. do 13. lipnja 1937. kako bi članstvo raspravilo o odnosu između anarhosindikalističkih i anarhističkih pokreta te kako bi se postavilo prema sudjelovanju španjolskog CNT-a u republikanskoj vladi u okviru Španjolskog građanskog rata i borbe protiv fašizma. Tekst koji sljedi prijevod je obraćanja Pierrea Besnarda, glavnog tajnika MRU-a, prisutnim delegatima na pariškom Kongresu MRU-a. Izvorni tekst objavljen je 30. svibnja 1937., a prijevod na hrvatski jezik napravljen je s engleskog prijevoda Paula Sharkeya.

Od kraja Prvog svjetskog rata do Drugog svjetskog rata Pierre Besnard (1886.-1947.) je bio vrlo aktivan u francuskom anarhosindikalističkom pokretu. Napisao je nekoliko knjiga o teoriji i praksi revolucionarnog sindikalizma, uključujući *Les syndicats ouvriers et la révolution sociale* (Paris: Le Monde nouveau, 1930.),

Le Monde nouveau

(Pariz: CGTSR, 1936.) i

L'Ethique du syndicalisme

(Pariz: CGTSR, 1938). Pokušao je modernizirati anarhosindikalizam i uvjeriti druge anarhiste da podrže anarhosindikate bez odstupanja od njihove neovisnosti i autonomije. Usprkos tome, Besnard je nastojao postići ideološko jedinstvo među anarhistima, pri čemu je imao stav sličan onima koji su bili povezani s ruskim anarhistom Petrom Aršinovom i ukrajinskim anarhističkim partizanom Nestorom Makhnom.

I. Što je revolucionarni anarhizam?

Revolucionarni anarhizam je pokret čija je doktrina osmišljena da stvori individualnu i kolektivnu egzistenciju u kojoj Država, Vlada i Autoritet neće biti dopušteni. Nepobitno je da će osnova takvog društva biti čovjek. U tom je smislu anarhizam afirmacija kontinuirane društvene težnje, *ovdje i sada*, ali i beskonačne budućnosti, beskrajne budućnosti. On implicira gospodarski, administrativni i društveni projekt koji mora početi odmah sada...

Povijesno, revolucionarni anarhizam je treća grana tradicionalnog socijalizma. U suprotnosti s druge dvije struje - socijalizmom i komunizmom, koje su obje političke, autoritarne i državne, on je a-političan, neparlamentaran i protudržavan. Njegova esencija je sloboda u kontekstu odgovornosti, individualne i kolektivne. Njegovi glavni zadaci u ovom trenutku su: propaganda, popularizacija i društveno obrazovanje radničkih masa današnjice i sutrašnjice te upravljanje društvom.

II. Što je anarhosindikalizam?

Anarhosindikalizam je organizacijski i organizirani pokret. On vuče svoju doktrinu iz anarhizma, a svoj organizacijski oblik iz revolucionarnog sindikalizma. To je suvremeni izraz anarhističke doktrine u pogledu gospodarskih i društvenih poslova. Kada govorimo o revoluciji on je također, kako je pokazalo španjolsko iskustvo, njen nužan agent ostvarenja.

Na svjetskoj razini predstavljaju ga Međunarodno radničko udruženje (MRU) i njegove nacionalne sekcije. Njegova doktrina definirana je osnivačkim Kongresom drugog MUR-a (25.-31.prosinca 1922.) [\[1\]](#), kasnijim kongresima te radovima i spisima njegovih militanata. U Španjolskoj Nacionalna konfederacija rada (CNT) predstavlja MRU-ov anarhosindikalizam.

Praktički i ništa manje historijski, anarhosindikalizam je organizacijski oblik koji Anarhija

preuzima u svrhu borbe protiv kapitalizma. Time je on fundamentalno u suprotnosti s reformističkim sindikatima. Anarhosindikalističko zamjenjivanje ideje Partije za ideju Klase, čini ga nužnim alatom radnika koji su primorani braniti svoje životne uvjete u pripremi za ekonomsko i društveno oslobođenje. Anarhosindikalistički pokret omogućava povezivanje akcija za ostvarivanje svakodnevnih zahtjeva zajedno s uzvišenim radničkim aspiracijama. Time postiže njihovo okrupnjavanje u pogledu kratkoročnih i dugoročnih materijalnih i moralnih interesa.

Od zajedničkih interesa on ističe identitet ciljeva te, kao logičnu i prirodnu posljedicu, pomirenje doktrina.

Anarhosindikalizam: pokret pokušaja i pogreški

Kao svaka istinski društvena doktrina, anarhosindikalizam je u osnovi stvar pokušaja i pogreške. Dokaz toga je današnja činjenica da je njegova doktrina ostvariva u kratkom roku, što je potvrđeno u Španjolskoj. Utemeljen na pokušaju i pogrešci? Kao i bilo koji drugi pokreti i sve znanosti.

U sociologiji kao i u fizici, kemiji ili mehanici, ideja potiče od čina i vraća mu se. Činjenica uvijek prethodi ideji i stvara doktrinu, filozofiju iz koje će izniknuti ostvarenje. Doktrina, ideja, želja za daljnjim eksperimentom kao sredstvom za ostvarenje cilja, proizlaze iz fenomena koji je doveo do toga da su zakoni priznati od svih i potvrđeni iskustvom.

Povijesne opaske

Protekom stoljeća, što nas je društveno iskustvo u svakoj državi i u suvremenom svijetu, posebice, naučilo?

1. Da se pojedinci unutar svoje klase udružuju oko svojih interesa.

2. Da antagonističke klase nastoje, kroz eliminaciju vlastitih kontradikcija, ostvariti svoje zajedničke interese: kapitalisti kroz osnivanje državnog kapitalizma, od čega je fašizam njegov najupečatljiviji izraz; a radnici kroz eksproprijaciju kapitala, ukidanje nadničarskog ropstva i države te uspostavu slobodarskog komunizma.

3. Da radnici, poput njihovih protivnika i nažalost po uzoru na njih, nastoje ostvariti jedinstvo i grupiranje svih resursa jer su naposljetku shvatili da krucijalne borbe koje se dešavaju traže metodičnu organizaciju, koordinaciju i masovni, disciplinirani raspored snaga. Naučili su tu lekciju zbog činjenica i iskustva što očito pokazuje da akcija mora biti dobro pripremljena, direktna, široko rasprostranjena i sinkronizirana.

4. Da je doba političkih revolucija završeno, posvuda su društvene revolucije nastale same; niti jedna specifično klasna, proleterska partija ili skupina ne može služiti kao revolucionarna predvodnica tako što se suprotstavlja različitim interesima heterogenog članstva; da poslodavac, iako se može izjasniti kao socijalist, komunist ili anarhist, nema klasnog interesa s radnikom jednom kada se obojica vrte u tvornicu, radionicu, ured i slično. U stvarnom životu oni jesu i ostaju takvi: poslodavac i radnik, sa svim antagonizmima što ih njihove okolnosti impliciraju.

5. Jedina izvorno klasna skupina koja ima potencijala, vrlinom svog imena, snagom i raspoloživim resursima – koje sama može pokrenuti – i koja u isto vrijeme može uništiti kapitalizam i učiniti slobodarski komunizam realnošću je – sindikat. Čak i sada on horizontalno okuplja manualne, tehničke i znanstvene radnike – i to je nešto što će sindikat raditi i sutra, ako život društva bude održan. Sindikat je tipična skupina, slobodni i konkretni model udruživanja, koja društvu slobodarskog komunizma može namjestiti čvrste gospodarske temelje, neophodne za novi poredak koji će nastati iz revolucije.

Revolucionarni anarhizam i anarhosindikalizam dijele zajednički cilj

MRU-ova Povelja je iz svih ovih povijesnih razmatranja izdvojila ono što je zajedničko svim anarhosindikalistima na svijetu. U suradnji s FAI-om, CNT se čak i danas trudi sve to provesti u djelo. No ta ideja ni najmanje ne implicira da anarhosindikalizam – koji je, ne zaboravimo, protiv države i federalan – znači i cilja biti sve i da pored njega ne postoji *ništa drugo*.

Umjesto toga, anarhosindikalizam smatra da ljudima, iako se ne mogu suzdržati od proizvodnje kako bi preživjeli, ne bi proizvodnja trebala biti jedini cilj. On vrlo iskreno priznaje i ne oklijeva obznaniti da čovjek ima, i treba imati po svakom pravu, druge aspiracije – najviše među njime one – prema dobrom, lijepom, boljem, u svakom području u kojem mu njegova znanja to dozvoljavaju; a upravna i društvena tijela moraju biti jednaka svim zahtjevima za ispunjeni, zaokruženi i kompletan život, i djelovati s prosvijećenom asistencijom i pod budnom, konstantnom i neumornom supervizijom svih. On bezuvjetno prihvaća da individue imaju pravo – ili bolje rečeno, dužnost – upravljati same sobom. On ih poziva da naprave upravo to, upravo ovdje i sada.

Također, grozničavo želi da se komune federalno udružuju na regionalnoj osnovi, konfederalno na nacionalnoj, a da se takve konfederacije povezuju internacionalno po uzoru na sindikate i Generalnu konfederaciju rada (francuski CGT – op.prev.).

Čak je uvjeren da je ovo *krucijalno*, stoga je spreman svoje napore i napore sindikata dodati naporima radnih pojedinaca naporima federalnih, konfederalnih i mješovitih komuna za ostvarenje izvornog slobodarskog komunizma koji ne može biti ništa drugo doli proizvod anarhizma. Iz nužnosti, sporazum između anarhosindikalista i anarhokomunista o slobodarskom komunizmu kao cilju je potpun, trajan i apsolutan.

Stoga je jasno i samorazumljivo da radnicima, eksploatiranima svih vrsta, čiji je ideal anarhokomunizam, mjesto ne može biti nigdje drugdje nego u anarhosindikativima. Njihova im doktrina to zapovijeda kao specifičnu i neizbježnu dužnost.

Povrh toga, anarhosindikalizam je njihov najbolji praktični način da uistinu ostvare to jedinstvo akcije koje je toliko neophodno suvremenom revolucionarnom anarhističkom pokretu. Samo u akciji i kroz akciju anarhisti će otkriti njihovo stvarno jedinstvo misli; anarhosindikalistički pokret, van kondicije posljednjih 30 godina, ponovno će otkriti svoj ekvilibrij i svoju snagu; naposljetku će svi anarhisti gledati na društvenu revoluciju kao skori i ostvariv događaj.

Uloga anarhističkih grupa i sindikata

Sve gore navedeno prirodno i logično vodi do razmatranja uloge anarhističkih grupa i sindikata.

Anarhosindikalisti nemaju poteškoća u prihvaćanju toga da bi anarhokomunističke grupe, koje su mobilnije od sindikalnih organizacija, trebale ići vrbovati među radničkim masama; da bi trebale tražiti nove članove i motivirati militante; da bi trebale širiti aktivnu propagandu i intenzivni pionirski rad s ciljem pridobivanja

a što većeg broja radnika prevarenih od svih političkih strana, bez iznimke, na svoju stranu i u anarhosindikate. Ovaj u potpunosti ideološki pothvat, ova propaganda psihološkog tipa spada, bez dvojbe, unutar obzora anarhokomunističkih skupina, pod izričitim uvjetom da se one identificiraju s radom anarhosindikata kojeg upotpunjuju i osnažuju za opće dobro slobodarskog komunizma.

Dopustite mi da otvoreno kažem kako bi *odgovornost za donošenje odluka, provođenje akcija i nadzor istih* trebala ostati u sindikatima kao izvršnim tijelima i operativcima koji provode revolucionarne zadatke. Mišljenja sam također kako je nužno da se ti sindikati pripremaju za sve takve akcije, ekonomske, obrambene ili napadačke prirode.

Konačno, gospodarski, administrativni i socijalni sustav bi, po mom mišljenju, trebao biti homogen i usklađen, itd., a osnova tog sustava, ako hoće biti *istinskim, pravim i trajnim*, ne može biti ništa drugo do ekonomija. U ime sindikata, prisvajam pravo da oni rukovode revolucionarnim i postrevolucionarnim gospodarskim zadaćama jer je *organizacija proizvodnje pravi poziv radnika*

S druge strane, logika diktira da komune, administrativna tijela i njihove tehničke i socijalne službe moraju rukovoditi distribucijom dobara: interpretirati želje ljudi u društvenim terminima, organizirati život u svim njegovim manifestacijama. *Počevši od sada, anarhističke grupe imaju dužnost položiti temelje za ova revolucionarna postignuća*. Stoga je zadaća svakog od ovih tijela iznimno jasna i savršeno definirana. Govoreći općenito, to će biti dovoljno da ugosti djelovanje i trud svakoga u svim sferama aktivnosti, ovisno o stvarnim sposobnostima pojedinca.

U niti jednom trenutku, i dozvolite mi da vam ovdje ponudim formalne garancije u tom pogledu, anarhosindikati neće moći biti prepreka pobjedničkom maršu revolucionarnog komunizma. Također, u niti jednom trenutku oni neće moći postati reformistički jer oni jesu i ostat će revolucionarni, federalistični i antidržavni jer je, kao i anarhokomunističkim grupama, njihova svrha uspostavljanje slobodarskog komunizma.

U svrhu završetka ovog dijela mog obraćanja dopustite mi da naglasim sljedeće:

1. Anarhosindikalistički pokret ne može zastraniti zbog neposrednog i neumoljivog nadzora koji nad njim obavljaju njegove organizacije i militanti.

2. U trenutnim uvjetima, u području revolucije, anarhosindikalistički pokret predstavlja način na koji slobodarski komunizam može biti postignut. Ostaje na anarhokomunističkim grupama, koje isključivo djeluju na ideološkom terenu, da propagandu guraju koliko god daleko mogu.

3. Anarhokomunistički pokret bi se u prvom redu trebao baviti propagandnim i edukativnim zadacima: proučavanjem društva i popularizacijom.

4. Najbolji mogući trajni kontakt bit će postignut, kao i u Španjolskoj, kroz neograničeno vrbovanje svih anarhokomunista u anarhosindikate koji su zaduženi za pripremu i izvođenje akcija (i koji su jedini u stanju dovesti taj zadatak do kraja, zahvaljujući potrebnom članstvu i resursima) tako da su doktrinarni pokušaji i pogreške anarhosindikata dovoljno čvrsti i ispravni da ne dovode do rizika prekršaja, slabljenja ili devijacije.

5. Anarhokomunizam, pravo lice socijalizma, nastao je zbog nesposobnosti svih političkih stranaka; anarhosindikalizam, suvremena i aktivna forma koja se izvodi iz anarhizma trenutno skrbi za sve pozitivne zadaće anarhokomunizma i popločava put za slobodarski komunizam kojemu će biti glavna primalja; zadaci anarhokomunizma, poput anarhosindikalističkih, bit će postignuti u postrevolucionarnom razdoblju kada će ljudi, zahvaljujući evoluciji i razvoju svojih kapaciteta za razumijevanje, moći pristupiti slobodnom komunizmu - cilju anarhije.

Ukratko, anarhosindikalizam je sila koja je potrebna za borbu pod trenutnim režimom i agent

ekonomske izgradnje slobodarskog komunizma u postrevolucionarnom periodu. Anarhizam pomaže anarhosindikalistički pokret bez da ga zamjenjuje. Aktivnosti njegovih militanata spajaju se s onima anarhosindikalističkih militanata unutar sindikata. Stoga dva pokreta duguju jedan drugome trajnu uzajamnu pomoć. Kasnije će, postizanjem mira, harmonije i sloge, anarhizam i anarhosindikalizam, *spojeni* u jedinstven pokret, nastaviti put prema ostvarenju slobodarskog komunizma, konačnog cilja anarhije.

Najvažniji zadatak za anarhosindikalizam danas jest organiziranje radnika pod njegovim stijegom s pogledom na odlučujuću bitku protiv kapitalizma; poduzimanje tehničkih priprema za tu bitku, zauzdavanje sila proizvodnje za revolucionarnu izgradnju slobodarskog komunističkog poretka; a kasnije, organizacija ekonomije do uspostavljanja slobodnog komunizma; te konačno, obrana revolucije. Revolucionarnost anarhizma sastoji se od korištenja svih resursa koji mu stoje na raspolaganju da pomognu u ostvarivanju toga.

Odnos između anarhizma i anarhosindikalizma

Očito, mora postojati odnos između anarhizma i anarhosindikalizma, *na nacionalnoj, ali i na internacionalnoj razini*

Upravo je MRU na svojem osnivačkom kongresu anticipirao tu izvjesnost. Odnosi između njim moraju biti zasnovani na neovisnosti i autonomiji pokreta te moraju ostati na osnovi upotpunjujuće jednakosti. Pored međusobnog osnaživanja dva pokreta kroz akcije njihovih militanata, potrebno je težiti tome da u svakom mjestu, regiji i državi, budu uspostavljeni kontakti između anarhističkih i anarhosindikalističkih organizacija.

Ako želimo da ovi odnosi budu plodni i trajni, morat će počivati na temeljima uzajamne tolerancije koju podupire zajednički nazivnik doktrine u svakom području i precizno razumijevanje zadataka koji su dani dvama pokretima. Ali ti odnosi mogu biti uspostavljeni samo uz dva uvjeta:

1. Da anarhisti u svakoj državi, u pogledu doktrine, budu jedinstvenog uma.
2. Ujedinjenje anarhističkih skupina u svakoj državi na temelju jedinstvene doktrine revolucionarnog anarhizma.

Opći zaključci

Kakve god želje Kongresa i MRU-a bile u pogledu praktične realizacije ovih odnosa, oni će se ostvariti samo, jer okolnosti nalažu tako, ako anarhistički pokreti u svakoj države ispune ova dva uvjeta. Bilo bi beskrajno poželjno, i u skladu s našim poznatim principima - posebice federalističkim načelima, da se to doktrinarno jedinstvo i ujedinjenje anarhističkih snaga dogodilo prije zasjedanja Kongresa koje predstoji rođenju Anarhističke internacionale. U ime anarhosindikalista koji su postigli taj dvostruki cilj kroz pokretanja sadašnjeg MRU-a 1922. godine, pozivam sve naše drugove revolucionarne anarhiste da prate taj put.

Ako se oni svi slože, Internacionala koja će se pojaviti nakon ovog Kongresa zaslužiti će titulu koju će joj zasigurno nadjenuti i koja ne može biti ništa drugo doli: Revolucionarna anarhistička internacionala – i ponavljam – ostvarit će to bez napora. Bit će dovoljno, i neophodno, da se svi slože oko raskida odnosa s takozvanim snagama demokracije, bile one političke ili sindikalne, i da svi potvrde kako revolucionarni anarhizam po prirodi svojih ciljeva, metodologije i doktrine, nema i ne može imati ništa zajedničko s tim takozvanim "demokratskim" snagama koje su u svakoj državi najbolje sluge kapitalizma.

Ako revolucionarni anarhistički pokret u tome dođe do svojih granica i također prekine s disidentima autoritarnih političkih stranaka, koji poput njihovih izvornih stranaka imaju samo jednu ambiciju – osvajanje moći – revolucionarni anarhistički pokret i anarhosindikalistički pokret moći će neustrašivo zagaziti naprijed prema svom zajedničkom cilju: revolucionarnoj socijalnoj promjeni uspostavljanjem slobodarskog komunizma, nužnog koraka na putu prema slobodnom komunizmu.

Preveo: Porfirije P.Lektorirala: M.G.

[1] Prvo Međunarodno radničko udruženje osnovano je u Londonu 1864. godine, pod imenom International workingmens' association (IWMA). Udruženje se raspalo par godina nakon izbacivanja bakunjinovske, antiautoritarne struje iz članstva 1872. godine te posljedičnim skretanjem organizacije prema parlamentarizmu i stranačkom organiziranju europskog radništva koje je zagovarala marksistička struja IWMA-e. (Op. CAS)